

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Otegi Mondragon/İspanya – 2034/07

Karar 15.3.2011 [3. Daire]

Madde 10

Madde 10–1

İfade özgürlüğü

Krala hakaretten dolayı ceza mahkûmiyeti: *İhlal*

Olaylar – Başvurucu, bir basın konferansı sırasında, bir Bask parlamenter grubunun sözcüsü olarak, bir Bask gazetesinin kısa bir süre önce yasaklanması, sorumlularının yakalanmaları ve gözaltında kötü muamele görmeleriyle ilgili şikâyetleri konusunda değerlendirmeler yapmıştır. İspanya kralının Bask ülkesine yaptığı ziyarete atıfta bulunarak, şu yorumlarda bulunmuştur: “İspanya kralı İspanya ordusunun başkomutanıyken, yani işkencecilerin sorumlusuymken, işkenceyi koruyan ve monarşi rejimini halkımıza işkence ve şiddet yoluyla dayatan kişiymken, bugün kalkıp ta Bilbao’da onunla fotoğraf çektiirmek nasıl mümkün olabiliyor?” Başvurucu krala ağır bir şekilde hakaret etmekten dolayı bir yıl hapis cezasına çarptırılmıştır.

Hukuk – Madde 10: Başvurucunun beyanları, kamu yararıyla ilgili konular üzerine yapılan tartışmalar kapsamına giriyordu. Sonuç olarak, kamu makamlarının başvurucuya verilecek cezanın gerekliliğini değerlendirme konusunda sahip oldukları takdir payı çok sınırlıydı. Ulusal mahkemeler, ilgilinin kullandığı ifadelerin, olay değil değer yargısı olduklarına karar vermişlerdir. Ancak, bu mahkemeler, aynı zamanda, iddia konusu işkencelerle ilgili şikâyetlerin delil yetersizliğinden dolayı reddedildikleri dikkate alındığında, bu ifadelerin kullanıldıkları kontekstin bu kadar ağır ifadeleri haklılaştırmadığına hükmetmişlerdir. Bu bağlamda, AIHM, kullanılan ifadelerin, devletin güvenlik kuvvetlerinin kötü muamele olaylarındaki muhtemel sorumluluklarıyla ilgili daha geniş bir kamusal tartışma kapsamına girdikleri şeklinde anlaşılabileceklerini not eder. Başvurucu tarafından kullanılan ifade tarzının tahrik edici bir tarz olarak değerlendirilebileceği doğru olsa bile ve başvurucunun demecinde kullanılan bazı ifadeler onun beyanlarına düşmanca bir görüntü veriyor olsa da, bu ifadelerin şiddeti teşvik etmediklerinin ve kin söylemi bulunmadığının dikkate alınması esas önemdedir. Dahası, söz konusu olan bir basın konferansı sırasında sözlü olarak yapılmış savlardır. Bu durum başvurucuyu, bu savları kamuya aktarmadan önce, yeniden formüle etme, mükemmelleştirme veya onları geri çekme olanağından yoksun bırakmıştır. Cumhuriyetçi rejimlerde devlet başkanlarının statülerinin çok aşırı korunmasıyla ilgili içtihadını hatırlatan AIHM, bu konudaki ilkelerin teorik açıdan monarşi rejimleri için de geçerli olduğunu belirtmiştir. Kralın politik tartışmalarda tarafsız bir hakem ve devlet simgesi konumunda

olması, onun, resmi görevlerinin ifasıyla ilgili veya devletin temsilcisi olarak, bu devletin, monarşi rejimi dâhil, anayasal yapısına meşru yollarla itiraz eden kişiler başta gelmek üzere, başkaları tarafından eleştirilemeyeceği anlamına gelmez. Anayasaya göre, kralın, özellikle de cezai planda, “sorumsuz” olması, onun kurumsal, hatta devletin başı olarak simgesel sorumluluğu üzerine, kişi olarak şöhretine saygı gösterilmek kaydıyla, özgür bir şekilde tartışmaya, tek başına, engel olamaz. Aynı zamanda, ihtilâflı beyanların kralın ne özel hayatına ne de kişisel onuruna dokunduğunu ve sadece onun, devlet ve silahlı kuvvetlerin simgesi ve başı olarak, kurumsal sorumluluğunu hedef aldığını not etmek gerekir. Son olarak, bu olayın özel koşullarında, böyle bir hapis cezası verilmesini haklılaştırabilecek hiçbir şey yoktu. Öte yandan, siyaset adamı olan başvurucunun ceza mahkûmiyeti, onun pasif oy hakkının, ceza süresi boyunca, askıya alınmasına neden olmuştur. Sonuç olarak, başvurucunun mahkûmiyeti hedef alınan meşru amaçla (İspanya Anayasası tarafından güvence altına alınan İspanya kralının şöhretinin korunması) orantısızdı.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 41 – Manevi zarar için 20 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.